

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

09.11.2021. Nr. 6-1/616

Uz 19.10.2021 1-14/74

**Cēsu 1. pamatskolas
direktorei A.Avenai**
cesis1sk@cesis.edu.lv

Par bērnu savstarpējo vardarbību

Viena no Tiesībsarga likumā noteiktajām tiesībsarga funkcijām ir jautājumos, kas saistīti ar cilvēktiesību un labas pārvaldības principa ievērošanu, atklāt trūkumus tiesību aktos un to piemērošanā, kā arī veicināt šo trūkumu novēršanu.¹

Tiesībsargs, izskatot iesniegumu par bērnu savstarpēju vardarbību Cēsu 1. pamatskolas klasē [X], ir konstatējis, ka Cēsu 1. pamatskolas iekšējās kārtības noteikumu 110.1.2.2. apakšpunktā noteiktā izglītības iestādes darbinieku rīcība, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība starp izglītojamiem, neatbilst augstāka juridiskā spēka normatīvajā aktā – Ministru kabineta 2009. gada 24. novembra noteikumos Nr. 1338 “Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos”² (turpmāk – MK noteikumi Nr. 1338) noteiktajai kārtībai.

MK noteikumu Nr. 338 5.¹ punkts noteic:

“Ja izglītojamais izglītības iestādē apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību:

5.¹1. pedagogs informē vadītāju par izglītojamā uzvedību;

5.¹2. vadītājs nodrošina izglītojamam, kurš apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību, mācības citā telpā sociālā pedagoga, izglītības psihologa vai cita pedagoga klātbūtnē. Mācības citā telpā var ilgt no vienas mācību stundas līdz mācību dienas beigām;

5.¹3. vadītājs rakstiski (papīra vai elektroniska dokumenta formā) nosūta izglītojamā vecākiem informāciju par izglītojamā uzvedību un nepieciešamo vecāku sadarbību ar izglītības iestādi;

¹ Tiesībsarga likuma 11. panta 4. punkts.

² Pieejams <https://likumi.lv/ta/id/201106-kartiba-kada-nodrosinama-izglitojamo-drosiba-izglitibas-iestades-un-to-organizetajos-pasakumos>

5.¹ 4. vadītājs rīkojumā nosaka atbalsta personāla pienākumus, lai veicinātu turpmāko sadarbību ar izglītojamo un vecākiem un izstrādātu atbalsta pasākumus atbilstoši izglītojamā vajadzībām un situācijai;

5.¹ 5. vadītājam ir tiesības pieaicināt nepieciešamos speciālistus, lai nodrošinātu uzlabojumus izglītojamā uzvedībā un mācībās;

5.¹ 6. attiecīgā pašvaldība nodrošina atbalsta personāla pakalpojumus, ja izglītības iestādē nav šādu speciālistu.”

Skolas iekšējās kārtības noteikumu 110.1.2.2. apakšpunkts noteic, ka klases audzinātājs ziņo konfliktā iesaistīto izglītojamo vecākiem atkārtotu situāciju gadījumā. Šāds regulējums neatbilst MK noteikumu 1338 5.¹ 3. punktā noteiktajam, ka vecāki rakstiski jāinformē par katru gadījumu, kad bērns apdraudējis citu personu drošību, nevis tikai atkārtotības gadījumā.

Lai novērstu bērnu savstarpēju vardarbību skolā, ir svarīgi reaģēt uz katru vardarbības gadījumu, neatstāt to bez ievērības. Pretējā gadījumā vardarbības veicējam var rasties maldīgs priekšstats, ka viņa uzvedība ir pieņemama.

Skola sniedza informāciju, ka par 3. septembrī un 6. septembrī skolā pret klases [X] skolēnu notikušo vardarbību informācija nav saņemta ne no cietušā skolēna, ne no viņa vecākiem, ne arī no klasesbiedriem un citiem skolotājiem.

Iespējams, tūlītēja reaģēšana uz 3. septembrī notikušo vardarbības gadījumu būtu novērsusi turpmākos gadījumus 6. un 10. septembrī.

Pamatojoties uz Bērnu tiesību aizsardzības likuma Tiesībsarga biroja kompetenci iesniegt priekšlikumus, kas veicina bērnu tiesību aizsardzību, aicinu:

- 1) atkārtoti pārrunāt ar bērniem, ka skolai ir jābūt vietai, kur visi bērni jūtas droši, tāpēc vardarbības gadījumā jāvēršas pie klases audzinātājas vai jebkura darbinieka;
- 2) izdarīt grozījumus Cēsu 1. pamatskolas iekšējās kārtības noteikumu 110. punktā, saskaņojot skolas noteikto rīcību vardarbības gadījumā ar MK noteikumu Nr. 1338 II¹. nodaļā “Vadītāja rīcība, ja izglītojamais apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību” noteikto.

Par veiktajiem grozījumiem lūdzu informēt tiesībsargu **līdz 2021. gada 30. decembrim.**

Tiesībsarga pilnvarojumā
Bērnu tiesību nodaļas vadītāja

Laila Grāvere

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu